

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตของการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

#### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์เขต 2 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา สภาพทั่วไปและภูมิหลัง
3. เพื่อศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนใน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2
4. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา สภาพทั่วไปและภูมิหลัง
5. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนใน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

## สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
2. ประชาชนของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
3. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในสภาพเศรษฐกิจของชุมชน และสภาพแวดล้อมของชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
5. ประชาชนของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
6. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในสภาพเศรษฐกิจของชุมชน และสภาพแวดล้อมของชุมชนต่างกันมีความคาดหวังในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน
7. ประชาชนที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่ต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

## ขอบเขตของการวิจัย

### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

#### 1.1 ประชากร ได้แก่

1.1.1 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ได้แก่ อำเภอหนองกุงศรี อำเภอนาคู อำเภอท่าคันโท อำเภอห้วยเม็ก อำเภอยางตลาด และกิ่งอำเภอเมืองชัย จำนวนทั้งสิ้น 36,903 คน

1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้แก่ อำเภอหนองกุงศรี อำเภอนาคู อำเภอท่าคันโท อำเภอห้วยเม็ก อำเภอยางตลาด และกิ่งอำเภอเมืองชัย จำนวนทั้งสิ้น 1,776 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จำนวน 381 คน

1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคใต้เขต 2  
จำนวน 160 คน

### วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 541 ฉบับ จำแนกเป็นแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 381 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 160 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 541 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่าแบบสอบถามสมบูรณ์ทุกฉบับ
2. กรอกรหัสและคะแนนลงในแบบฟอร์มลงรหัส (Coding Form) เพื่อสะดวกในการป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์
3. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดสถานศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
4. วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมและความคาดหวังในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไปและโดยรวม โดยอาศัยเกณฑ์เฉลี่ยของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้
  - 4.1 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 ถึง 5.00 จัดอยู่ใน ระดับมากที่สุด
  - 4.2 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ถึง 4.50 จัดอยู่ใน ระดับมาก
  - 4.3 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 ถึง 3.50 จัดอยู่ใน ระดับปานกลาง
  - 4.4 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 ถึง 2.50 จัดอยู่ใน ระดับน้อย
  - 4.5 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 ถึง 1.50 จัดอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด
5. เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมและความคาดหวังในการจัดการศึกษาของประชาชน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและเพศ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) จำแนกตามอายุวุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สภาพเศรษฐกิจของชุมชน และสภาพแวดล้อมของชุมชน

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : F-test) (ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม) และหากพบข้อแตกต่างก็จะทำการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

6. วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประเภทมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการสำรวจการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 แบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคาดหวังและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด

### สรุปผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 541 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 271 คน (50.1%) มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 245 คน (45.3%) มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 285 คน (52.7%) มีอาชีพ เกษตรกร จำนวน 337 คน (62.3%) มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 212 คน (39.2%) มาจากสภาพเศรษฐกิจของชุมชนที่มีฐานะปานกลาง จำนวน 389 คน (71.9%) เป็นชุมชนชนบท จำนวน 348 คน (64.3%) และมาจากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 368 คน (68.0%)

2. สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน รายด้านและโดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.20$ ) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่าสภาพการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ( $\bar{X} = 3.33$ ) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ( $\bar{X} = 3.16$ ) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ( $\bar{X} = 3.06$ ) และด้านการบริหารงานบุคคล ( $\bar{X} = 2.88$ )

2.1 สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปกป้องดูแลนักเรียนให้พ้นจากภัยสารเสพติดหรือภัยสังคมด้วยวิธีป้องกันที่เหมาะสม ( $\bar{X} = 3.93$ ) การกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ใฝ่รู้ กระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ ( $\bar{X} = 3.78$ ) การช่วยเหลือเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน เช่น กิจกรรมประเพณี คนตรี กีฬา ( $\bar{X} = 3.77$ ) และการส่งเสริม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วินัย จิตสำนึกด้านประชาธิปไตย และการอนุรักษ์ ( $\bar{X} = 3.72$ )

2.2 สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในแต่ละด้านแล้วไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามขนาดสถานศึกษาทุกด้านแล้วพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน ค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดใหญ่สูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดเล็กสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป

2.3 สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามเพศในแต่ละด้านแล้วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามเพศในทุกด้านแล้วพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน ค่าเฉลี่ยของเพศชายสูงกว่าเพศหญิง ทุกด้าน

2.4 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน

2.5 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ไม่แตกต่างกัน



2.6 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับราชการ และอาชีพอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับราชการ และอาชีพอื่น ๆ แตกต่างกันแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยที่ละคู่เพื่อดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลคือ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรและอาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรและอาชีพรับราชการ อาชีพค้าขายและอาชีพรับราชการ อาชีพเกษตรกรและอาชีพอื่น ๆ อาชีพค้าขายและอาชีพอื่น ๆ และอาชีพรับราชการและอาชีพอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.7 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 5,001-8,000 บาท และ 8,001 บาทขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 5,001-8,000 บาท และ 8,001 บาทขึ้นไปแตกต่างกันแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยที่ละคู่เพื่อดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลคือ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ 3,001-5,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ 5,001-8,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทและผู้ที่มีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีรายได้ 3,001-5,000 บาทและผู้ที่มีรายได้ 5,001-8,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ 3,001-5,000 บาทและผู้ที่มีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไป ผู้ที่มีรายได้ 5,001-8,000 บาทและผู้ที่มีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไปไม่แตกต่างกัน

2.8 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพเศรษฐกิจของชุมชนดี ปานกลาง และฝืดเคือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ระหว่างระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพเศรษฐกิจของชุมชนดี ปานกลาง และฝืดเคืองแตกต่างกันแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยที่ละคู่เพื่อดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผล คือ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพเศรษฐกิจของชุมชนดีและปานกลาง และระหว่างระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพเศรษฐกิจของชุมชนปานกลางและฝืดเคือง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพเศรษฐกิจของชุมชนดีและฝืดเคืองไม่แตกต่างกัน

2.9 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบทแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ ประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบท แตกต่างกันแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยที่ละคู่เพื่อดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลคือความคิดเห็นของคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ ประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนเมืองและกึ่งเมืองกึ่งชนบท ระหว่างผู้ที่ อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนเมืองและชนบท และระหว่างระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพ แวดล้อมของชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทและชนบท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็น ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ( $\bar{X} = 3.21$ ) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่าความคาดหวังในการมีส่วนร่วมด้านการ บริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ( $\bar{X} = 3.26$ ) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ( $\bar{X} = 3.24$ ) ด้านการบริหารงานบุคคล ( $\bar{X} = 3.16$ ) และด้านการบริหารงานงบประมาณ ( $\bar{X} = 2.13$ ) และเมื่อจำแนกความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนและความ คาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ปรากฏผลดังนี้

3.1 ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความ คิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนทุกข้ออยู่ในระดับ

ปานกลาง โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการและให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน ( $\bar{X} = 3.42$ ) การให้ขวัญ กำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ( $\bar{X} = 3.36$ ) การช่วยเหลือสนับสนุนในการดำเนินงานของสถานศึกษา ( $\bar{X} = 3.34$ )

3.2 ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามขนาดสถานศึกษาแล้วพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน ค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดเล็กสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ทุกด้าน

3.3 ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามเพศในแต่ละด้านแล้วไม่แตกต่างกัน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนด้านการบริหารงานทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามเพศในทุกด้านแล้วพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน ค่าเฉลี่ยของเพศชายสูงกว่าเพศหญิง ทุกด้าน

3.4 ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน

3.5 ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ไม่แตกต่างกัน

3.6 ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับราชการ และอาชีพอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



เมื่อพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับราชการ และอาชีพอื่น ๆ แตกต่างกันไปแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยที่ละคู่เพื่อดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลคือ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรและอาชีพรับราชการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างอาชีพเกษตรกรและอาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรและอาชีพอื่น ๆ อาชีพค้าขายและอาชีพรับราชการ อาชีพค้าขายและอาชีพอื่น ๆ อาชีพรับราชการและอาชีพอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.7 ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 5,001-8,000 บาท และ 8,001 บาทขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 5,001-8,000 บาท และ 8,001 บาทขึ้นไปแตกต่างกันแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยที่ละคู่เพื่อดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลคือ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ 3,001-5,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ 5,001-8,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทและผู้ที่มีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่มีรายได้ 3,001-5,000 บาทและผู้ที่มีรายได้ 5,001-8,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ 3,001-5,000 บาทและผู้ที่มีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไป ผู้ที่มีรายได้ 5,001-8,000 บาทและผู้ที่มีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไปไม่แตกต่างกัน

3.8 ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพเศรษฐกิจของชุมชนดี ปานกลาง และฝืดเคืองไม่แตกต่างกัน

3.9 ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในความคาดหวังในแวดล้อมของชุมชนเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบทแตกต่างกันแล้ว ขึ้นต่อไปจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยที่ละคู่เพื่อดูว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏผลคือ ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนเมืองและกึ่งเมืองกึ่งชนบท ระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทและชนบท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ระหว่างผู้ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมของชุมชนเมืองและชนบท ไม่แตกต่างกัน

#### 4. ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน

4.1 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารวิชาการ คือ ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานด้านวิชาการของสถานศึกษา

4.2 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงบประมาณ คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ ควรมีความร่วมมือจัดกิจกรรมสนับสนุนการบริหารงบประมาณ จัดให้มีการบริจาคเงิน อุปกรณ์ และให้ข้อเสนอแนะการใช้งบประมาณ และควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณให้ประชาชนเข้าใจ

4.3 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงานบุคคล คือ ควรมีการอบรม ชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากรมากขึ้น และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินการดำเนินงานของครูอาจารย์

4.4 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงานทั่วไป คือ ควรส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และควรเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น

## อภิปรายผล

จากผลการสรุปการวิจัยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่ การศึกษาภาคพิเศษเขต 2 ตามกรอบแนวคิดภารกิจงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน 4 ด้าน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้าน การบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากร และด้านบริหารงานทั่วไป มีประเด็นสำคัญที่ สมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน พบว่า รายด้านและโดย รวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่าสภาพการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงาน ทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญศรี สมร่วง (2544 : 76) และ บุญมี เชาระกำ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน มีระดับการปฏิบัติ หน้าที่โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับสถาพร ชูศรีทอง (2543 : 105) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โรงเรียนต่อการมีส่วนร่วมตาม บทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า ระดับปัญหาของคณะกรรมการ โรงเรียน ต่อการมี ส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และยังได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ด้วยว่า การดำเนินการแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ ดำเนินงานของสถานศึกษา ว่าต้องเป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาหรือนโยบายของ หน่วยงาน และคิดว่าคณะกรรมการ โรงเรียนที่มาจากผู้ปกครองนักเรียน และศิษย์เก่าของ โรงเรียน กับคณะกรรมการ โรงเรียนที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับที่ อุไศร์ ศรีทุมมา (2542 : 80) ได้กล่าวว่า กรรมการ โรงเรียนไม่ได้พิจารณาแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการตามความจำเป็น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการออกคำสั่งและประสานงานด้านการ ส่งหนังสือราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ รวมทั้งการสรรหาบุคลากรเพื่อแต่งตั้งเป็น กรรมการหรืออนุกรรมการดำเนินงานเรื่องต่าง ๆ ส่วนใหญ่บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติงาน จึงสามารถปฏิบัติงานได้ราบรื่น และสอดคล้องกับ ศิริวัตร บุญประสบ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาสำคัญที่พบ คือ คณะกรรมการ โรงเรียนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เนื่องจากมีภาระหน้าที่และประกอบอาชีพส่วนตัว แต่ผลการศึกษาขัดแย้งกับการศึกษาของ พวงทอง ลักษณารักษ์ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความ

ร่วมมือสนับสนุนในกิจกรรมด้านวิชาการในระดับมาก โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีความพึงพอใจมากที่ได้ร่วมกิจกรรม แต่ในด้านอื่น ๆ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย

2. สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามเพศในแต่ละด้านแล้วแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ซึ่งค่าเฉลี่ยของเพศชายสูงกว่าเพศหญิง ทุกด้าน สอดคล้องกับอภิญา เวชชัย (2544 : 46) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเพศชายจะมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เป็นเพราะสังคมท้องถิ่นให้การยอมรับว่าศักยภาพของเพศหญิงน้อยกว่าแต่ภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544 : บทคัดย่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน

3. ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามอายุ พบว่า แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับอภิญา เวชชัย (2544 : 48) และภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน แสดงว่าผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาโดยไม่คำนึงถึงอายุ

4. ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544 : 74) ที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายคู่กลับพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนระหว่างผู้มีอาชีพเกษตรกร ค้าขาย รับราชการ และอาชีพอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544 : 74) ที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ประกอบอาชีพรับราชการมีโอกาสรับรู้ข้อมูล และข่าวสารที่ถูกต้องได้ดีกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น อีกทั้งอาชีพรับราชการจะเข้าใจระเบียบทางสังคมได้ดีกว่าอาชีพอื่น

6. ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามรายได้ พบว่า แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งขัดแย้งกับอภิญา เวชชัย (2544 : 48) และภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544 : 75) ที่พบว่า รายได้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมใน



### การจัดการศึกษาของประชาชน

7. ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามสภาพเศรษฐกิจของชุมชน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จัดแย้งกับภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544 : 75) ที่พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสภาพเศรษฐกิจของชุมชนดี ปานกลาง และขาดแคลน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

8. ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจำแนกตามสภาพแวดล้อมของชุมชน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญา เวสารัชช์ (2528 : 170) ที่กล่าวว่า ปัจจัยแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ของประชาชน ทั้งนี้คำกล่าวของ ปรัชญา เวสารัชช์ เป็นการกล่าวถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ อย่างกว้าง ๆ แต่กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน มีตัวแปรมากมาย ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาครั้งนี้ด้วย จัดแย้งกับ ภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544 : 75) ที่พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมของชุมชนเมือง กึ่งเมืองกึ่งชนบท และชนบทมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสฤยดี มินตระ (2536 : 169 - 171) ได้สรุปถึง อุปสรรคของการมีส่วนร่วมว่า ความคิดแบบแยกส่วนหรือแบบกลไก เป็นความคิดที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดและแบ่งหน่วยงานแยกออกจากกันเป็นส่วน ๆ จนทำให้แยกโรงเรียนออกจากวัดและชุมชน จึงทำให้ประชาชนถูกแยกออกจากโรงเรียน จนมีความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ของแต่ละส่วนที่แยกกันเด็ดขาด

### ข้อเสนอแนะ

#### 1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1 ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากขึ้น
- 1.2 ควรมีการอบรม ชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 1.3 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น

## 2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2 สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.3 ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารวิชาการ เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การร่วมเป็นวิทยากรในสถานศึกษา เป็นต้น

## 3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาความต้องการในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่มีลักษณะของประชากรแตกต่างกับประชากรที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้

3.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในประเด็นที่มีการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง